

4. Костюченко К. Є. Особливості навчання діалогічного мовлення на заняттях з англійської мови у ВНЗ. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. 2015. Вип. 135. С. 135–139.

5. Гордій О. М. Проблемні комунікативні ситуації та діалогічне мовлення як основа розвитку творчого мислення у вивченні іноземних мов. *Наука та практика 2007* : матер. наук. Інтернет-конф. 2007.

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ СУСПІЛЬСТВА

Старков В. І.

аспірант факультету систем

та засобів і систем масової комунікації

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

м. Дніпро, Україна

Розвиток всіх напрямків суспільної діяльності людини разом із процесами соціалізації вдосконалюється у всьому світові. Подібні процеси відбуваються, завдяки зростанню ефективності спільних дій, які відрізняються від спільних зусиль інших видів біологічних істот, усвідомленістю та цілеспрямованістю.

Насиченість сучасного життя інформацією розширює громадські та міжособистісні зв'язки та контакти, визначаючи розвиток гуманістичної сфери суспільства, виникнення нових соціальних ініціатив, розвитку культурних процесів [1, с. 30].

Подібні явища стосуються не лише виробничої діяльності, навколишнього середовища, але й суспільної організації, яка безпосередньо впливає на формування духовно-культурної сфери суспільства. Закономірності сучасної цивілізації, вдосконалення структури суспільства пов'язані з розвитком горизонтальних форм обміну інформацією, до яких відносять соціальні мережі [1, с. 31].

В останнє десятиріччя, розвиток соціальних мереж, динамічно вплинув на комунікаційну систему світу та української держави. В соціальній і політичній сфері України, існує чимала кількість партій, громадських об'єднань та рухів, що об'єктивно мають передумови задля вирішення проблем, які постають перед країною. На жаль за всі тридцять років української незалежності, політичні сили та більшість громадських об'єднань не скористалися можливістю конструктивно

використати свій соціальний ресурс, займаючись лише політичною боротьбою мета якої фінансовими потоками [1, с. 32].

В економіці ринкові форми господарювання відображені в національному інформаційному просторі. Впродовж останніх десятиліть відбулося суттєве розшарування, ускладнення та перевантаження горизонтальних рівнів соціальних комунікацій [1, с. 33].

Цей фактор поступово трансформувал надходження оперативної трансформації, приводячи українське суспільство до вимог сучасності інформаційної системи [1, с. 34].

За думкою іспанського дослідника соціальних комунікацій М. Кастельса, сучасні спільноти «працюють» на основі двох головних спільних культурних характеристик. Перша – це цінність горизонтальної системи, друга спільність, виникає з віртуальних громад, що визначається самокерованим створенням мережі [4, с. 130].

Інформатизація суспільства – прискорила перебіг структурних перетворень сучасного соціуму, став каталізатором суспільної активності інформаційної сфери. Система сформованих соціальних комунікацій використовується не тільки у якості соціального інструменту, призначеного забезпечити суспільно значущою інформацією всі елементи соціальної структури суспільства зверху донизу: від організаційно-керівної ланки суспільства – суб'єкта інформаційної діяльності, до кожного члена суспільства як об'єкта інформаційних впливів, алей у зворотному напрямі. В сучасному світі відбувається постійне налагодження загальносуспільних інформаційних обмінів в інтересах існування й розвитку суспільства [4, с. 139].

Важливою світовою тенденцією розвитку соціуму є вдосконалення внутрішньої єдності та керованості суспільства. Встановлення та посилення зворотного зв'язку, завдяки громадянській ініціативі, у вертикальних інформаційних обмінах в процесі розвитку інформатизації – відкриває нові потенційні можливості для консолідації суспільства та зростання ефективності його функціонування [4, с. 140].

На нинішньому етапі розвитку інформаційних технологій не існує проблеми дефіциту інформації, що притаманно всім сферам суспільного життя. Сьогодні важливим питанням є рівень забезпечення необхідної якості інформаційних ресурсів та ефективному їх використанні [4, с. 143].

Ефективне використання електронних комунікацій, в українському інформаційному просторі починалося зі сфери економічних відносин. Цим пояснюється впровадження в практику соціальних комунікацій обмінів зарубіжних інформаційних технологій разом із суттєвим зниженням запитів, в недавньому, провідних у світі українських інформаційних технологій [4, с. 144].

Інформатизація суспільства повністю переорієнтувала увагу суспільства, забезпечив розвиток та ефективне функціонування соціальних інформаційних комунікацій – основного інструменту доступу до виробництва й поширення найновіших інформаційних ресурсів.

Медійні комунікації визначаються одним з видів соціальної взаємодії людей. Медіа сфера не обмежується лише ЗМІ, а представлена будь-яким інформаційним носієм, фіксуючи соціальні події, які об'єднують людей в просторі та часі [5, с. 46].

В сфері електронної інформації вони набувають багатоаспектної різноманітності та сприяють зростаючій ефективності використання інформації. Завдяки обслуговуванню файлових систем та керуванню базами даних, відбувається перехід до формування відкритих інформаційних систем з розподіленою обробленням даних комп'ютерних мереж, із розробкою клієнт-серверних, веб-серверних та інтернет-технологій [4, с. 148].

Найпоширеніше визначення терміну комунікація представляє собою процес обміну інформацією між двома або більше особами.

Поняття «комунікація» розглядали різні науковці, через взаємопов'язані підходи, кожен з яких окреслює передумову становлення, розвитку і функціонування соціальних систем та їх взаємодію з метою накопичування і передачі соціального досвіду [4, с. 152].

Сучасна теорія комунікацій ускладнила існуючі раніше моделі, переходячи від лінійних моделей до нелінійних, а від них – до об'єктивних (спіральных, мозаїчних тощо). Найголовніше, що в кожній моделі, людина виступає водночас і суб'єктом, і об'єктом комунікацій [4, с. 153].

Проте найбільше поширення отримало трактування поняття подане академіком В. В. Різуном, який вважає, що «під соціальними комунікаціями необхідно розуміти таку систему суспільної взаємодії, яка включає визначені шляхи, способи, засоби, принципи встановлення і підтримання контактів на основі професійно-технологічної діяльності, що спрямована на розробку, провадження, організацію, удосконалення, модернізацію відносин у суспільстві, які складаються між різними соціальними інститутами, де, з одного боку, у ролі ініціаторів спілкування найчастіше виступають соціально-комунікаційні інститути, служби, а з іншого – організовані спільноти (соціум, соціальні групи) як повноправні учасники соціальної взаємодії» [3, с. 7].

Загальний процес інформатизації українського суспільства, всіх сфер суспільної діяльності розвинув різноманітну систему електронних інформаційних комунікацій, насамперед, соціальних мереж [4, с. 154].

На базі електронних технологій вибудовується система вертикальних і горизонтальних зв'язків у процесі розвитку інформатизації суспільства. За допомогою сучасних ліній зв'язку створюються можливості різкого збільшення інформаційного потенціалу сучасних бібліотечних установ, шляхом кооперації їхніх фондів. Створені передумови задля поліпшення циркуляції, вдосконалення та обміну інформацією в масштабах загальнонаціональної інформаційної бази [4, с. 157].

Оператори інформаційних масивів стали своєрідними методичними центрами з керування інформаційними потоками й ефективного використання інформаційних ресурсів та мають працювати на користь української держави [5, с. 43].

Функціонування сучасних бібліотек набуло актуальності для широкого користувача в процесі входження суспільства в постіндустріальний, інформаційний етап розвитку [5, с. 44].

Бібліотечні установи, разом із іншими суб'єктами інформаційних процесів суспільства, паралельно з розвитком системи вертикальних інформаційних обмінів активно запроваджують їх горизонтальну складову [5, с. 47].

Таким чином, еволюція техніко-технологічної бази, розвиток системи, електронних, соціальних комунікацій – сприяла всебічному доступу громадян до інформаційних ресурсів, самостійному використанні наявної та виробництві нової інформації, розширюючи можливості вільного розвитку, вдосконалення та самоутвердження сучасної людини.

Література:

1. Давидова І. О. Професійна інформаційна діяльність: подальші шляхи когнітивнокомунікаційного розвитку. *Вісник Книжкової палати*. 2017. № 7. С. 30–34.
2. Курбан О. В. Соціальні комунікації в роботах українських дослідників [Електронний ресурс]. *Інформаційне суспільство*. Вип. 11. 2010, січень-червень. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/1044/1/O.Kurban_SKRUD_GI.pdf (дата звернення: 25.09.2022).
3. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій. *Світ соціальних комунікацій*. 2011. Т. 1. С. 7.
4. Холод О. М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Білий тигр. 2018. 370 с.
5. Холод О. М. Трансгресивна тенденція розвитку соціальних комунікацій у теорії Валентини Ільганаєвої. *Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації*. 2017. № 1. С. 43–52. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2017_1_10